

DOI 10.31558/2307-2318.2020.4.1

УДК 330.32 (47)

JEL: D24, E20, O33

Шкурат М.Є.,к.е.н., доцент кафедри міжнародних економічних відносин,
Донецький національний університет імені Василя Стусаm.shkurat@donnu.edu.ua

ORCID: 0000-0003-3263-2507

Миколайчук Ю.І. ,

Донецький національний університет імені Василя Стуса

voichuk.i@donnu.edu.ua

УКРАЇНА У ГЛОБАЛЬНОМУ ІННОВАЦІЙНОМУ ПРОСТОРИ

В роботі запропоновано аналіз позиціонування України у глобального інноваційного просторі. Визначено необхідність першочергового розвитку інноваційної сфери країни в умовах кризових явищ. Проведено оцінку місця України у Індекссах, що характеризують рівень розвитку інноваційної складової конкурентоспроможності економіки країни. Проведено аналіз виробничої структури промисловості України, наголошено на необхідності збільшення частки високотехнологічних секторів. Оцінено рівень інноваційної діяльності промислових підприємств України. Наголошено на необхідності збільшення фінансування дослідницької діяльності та залученні іноземного інвестування для модернізації промисловості країни. Відзначено недостатній рівень розвитку інноваційної інфраструктури в країні. Зроблено висновок, що основою української інноваційної конкурентоспроможності є людський капітал, знання і наукові дослідження. Ці сфери потребують особливої державної підтримки, оскільки їх ефективна реалізація і є головною конкурентною перевагою України.

Ключові слова: інновації, інноваційний розвиток, промисловість, технології, інвестиції

Рис. - 3, Табл. - 1, Літ. – 15

Постановка проблеми. Потреба в інноваціях сьогодні актуалізується більше, ніж будь-коли раніше. Це пов'язано, по-перше, з необхідністю відновлення економіки країн після світової фінансової кризи, а інновації можуть стати ефективним засобом досягнення цієї мети, по-друге, із зміною способів функціонування економіки і суспільства внаслідок сучасних технологічних трансформацій, особливо у сфері ІКТ – впровадженні технологій штучного інтелекту, блокчейну, Інтернету речей та промислового Інтернету речей, 3-D друку, 5G зв'язку, доповненої та віртуальної реальності тощо, які докорінним образом змінюють процеси виробництва і будівництва, торгівлі і логістики, навчання і накоплення знань і т. д. Трансфер технологій – це рух знань або технологій від однієї організації до іншої, від університетів та наукових установ до бізнесу, де знання можуть бути перетворені в інновації – нові продукти та послуги, які принесуть користь суспільству, нові форми організації праці і спілкування, а в цілому і у життя людей [1].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження стану інноваційної та дослідницької діяльності в Україні, аналіз розвитку інновацій у національній промисловості є актуальним питанням для вітчизняних науковців, таких як: С. Бабінська, І. Сидорчук, Г. Фролова, Л. Федулова та інші. З іншого боку, нестабільна міжнародна кон'юнктура, модернізація промислових підприємств, фінансово-економічні кризи базою, вимагають подальших досліджень цих питань та аналізу сучасного стану й перспектив трансформації позиціонування України у глобальному інноваційному просторі.

Формулювання цілей статті. Метою роботи є аналіз позиціонування України у глобальних індексах інноваційного розвитку та конкурентоспроможності, оцінка показників інноваційної діяльності та, за результатами проведеного дослідження, визначення місця України у глобальному інноваційному просторі.

Виклад основного матеріалу. В умовах ускладнення глобальної епідеміологічної ситуації боротьба за конкурентоспроможність національних економік ще більше загострюється, оскільки лише висококонкурентні економіки здатні в екстремальних ситуаціях забезпечити безпеку, високий рівень і якість життя своїх громадян. У досягненні високих позицій конкурентоспроможності визначальною є інноваційна складова, яка для України стала ще й фундаментальним викликом у її глобалізаційних інтеграційних процесах [2].

Згідно з інноваційною теорією Й.Шумпетера, подолання кризи та економічних спадів можливо забезпечити лише за рахунок інноваційного розвитку [3]. Для України, економіка якої на сьогодні набула форм деіндустріалізації, активізація інноваційної діяльності є необхідною, вкрай важливою умовою її подальшого розвитку. Характеризуючи ситуацію, яка нині склалася в інноваційній сфері, вітчизняні фахівці прирівнюють її розвиток до 90-х років ХХ ст., коли в економіці спостерігалася істотна стагнація промислового виробництва [4]. Серед визначальних тенденцій її нинішнього стану наводять: зосередженість інноваційної діяльності на великих промислових підприємствах; диспропорції у інноваційній активності підприємств та фактично виробленій інноваційній продукції; зниження технологічної активності промислових підприємств; прогресуючу тенденцію втрати вітчизняною промисловістю техніко-технологічного ресурсу модернізації серійного виробництва тощо. Наведені характеристики свідчать, що, незважаючи на проголошення інноваційної діяльності одним із пріоритетів в Україні, без кардинальних змін очікувати інноваційного прориву в найближчій перспективі марно [5].

Критичний стан розвитку інноваційного середовища в Україні та постійна втрата нею позицій у міжнародних рейтингах інноваційності та конкурентоспроможності обумовлені численними факторами, серед яких найважливішим визнана нестача фінансових ресурсів для реалізації інноваційних проектів, які зазвичай пов'язані з певними ризиками [6, с.5].

Для аналізу стану розвитку інноваційної системи часто застосовують інтегральну оцінку – індекси. Україна представлена у більшості з них, але найбільш визнаними є Глобальний індекс інновацій, Глобальний індекс конкурентоспроможності, Інноваційний індекс Європейського інноваційного табло, Глобальний індекс конкурентоспроможності талантів, Оцінка готовності до майбутнього виробництва.

Згідно з доповіддю «Глобальний індекс інновацій 2018», очолюють рейтинг провідних країн-новаторів Швейцарія (5 років поспіль), Нідерланди, Швеція, Велика Британія та Сінгапур (рис.1).

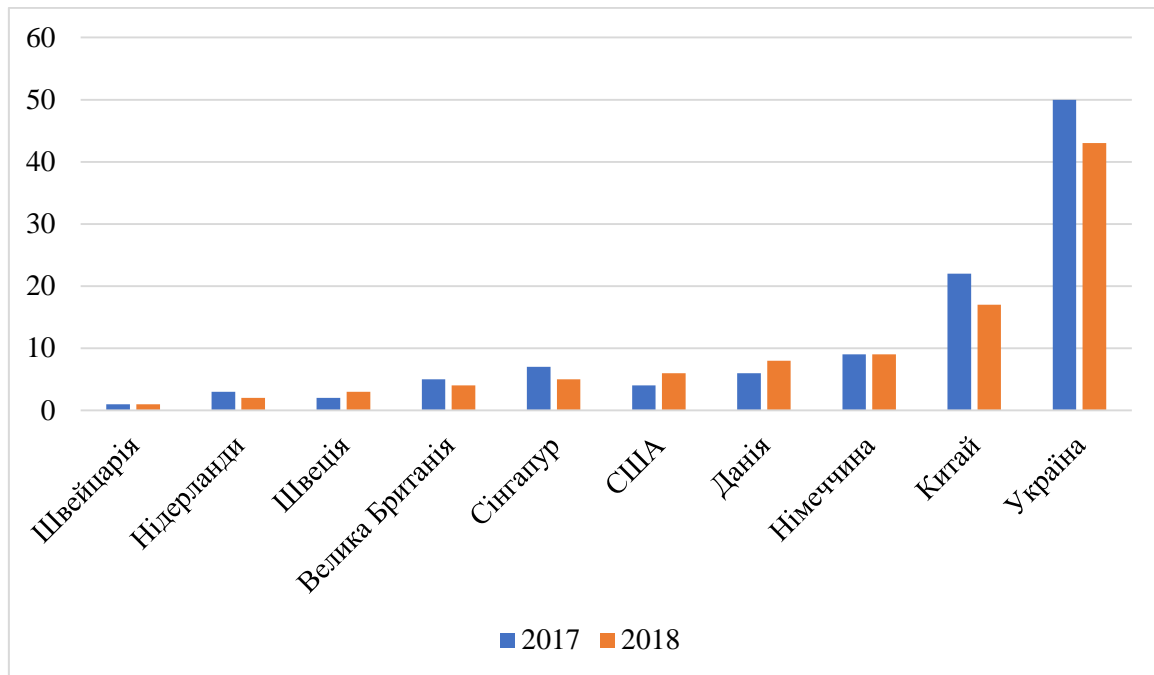

Рисунок 1. Динаміка Глобального інноваційного індексу по країнах за 2017-2018 рр. [7]

При цьому Польща посіла 39 місце, РФ – 46-е, Молдова – 48-е, Казахстан – 74-е, Білорусь – 86-е. З країн колишнього СРСР найкращий показник – у Естонії, яка посіла 24-е місце.

У 2018 році Україна піднялася в рейтингу ще на 7 позицій і посіла 43 місце, випередивши Таїланд та опинившись позаду Хорватії і Греції. А в групі за рівнем доходів нижче середнього Україна посіла 1 місце, обійшовши В'єтнам [7].

Згідно з проведеним дослідженням, основою української інноваційної конкурентоспроможності є людський капітал і дослідження, а також знання й результати наукових досліджень. Їх ефективна реалізація і є головною конкурентною перевагою. Однак у порівнянні з 2017 роком за підіндексом “людський капітал і дослідження” Україна втратила 2 позиції, перемістившись з 41-го на 43-тє місце. Це відбулося за рахунок скорочення витрат на освіту у відсотках до ВВП (22 місце – 2017 р., 26 місце – 2018 р.) та витрат на дослідження і розробки у відсотках до ВВП (54 місце – 2017 р., 62 місце – 2018 р.) [1].

За даними останнього оприлюдненого звіту Світового економічного форуму про глобальну конкурентоспроможність «The Global Competitiveness Report 2018», Україна посіла 83 позицію в рейтингу серед 140 досліджуваних країн. На позицію вище розташувалася Домініканська республіка – 82 місце, а Македонія на 84 місці. Порівняно з даними минулого звіту Україна втратила 2 позиції, але таке порівняння є некоректним, оскільки у звіті за 2018 рік було змінено методику розрахунку індексу та його складові [8].

Глобальний індекс конкурентоспроможності 4.0 має, як і минулого року, 12 підіндексів, однак самі підіндекси були реорганізовані та отримали нові назви, а також згруповані за такими напрямками: сприятливі умови; людський капітал; ринки; інноваційна екосистема. Кількість індикаторів зменшилась зі 114 до 98, при цьому 64

індикатори є новими. Індикатори як і раніше розраховуються на основі статистичних даних та опитувань.

За новим підходом рейтинг очолюють США, Сінгапур та Німеччина. Найнижчий рівень конкурентоспроможності мають Ємен та Чад – 139-е та 140-е місце відповідно.

Географічні сусіди України мають кращі позиції: Польща – 37-е місце, Словаччина – 41-е, Російська Федерація – 43-е, Угорщина – 48-е, Румунія – 52-е. Нижче опинилась тільки Молдова (88-е місце), а Білорусь традиційно не брала участь у рейтингу (рис. 2).

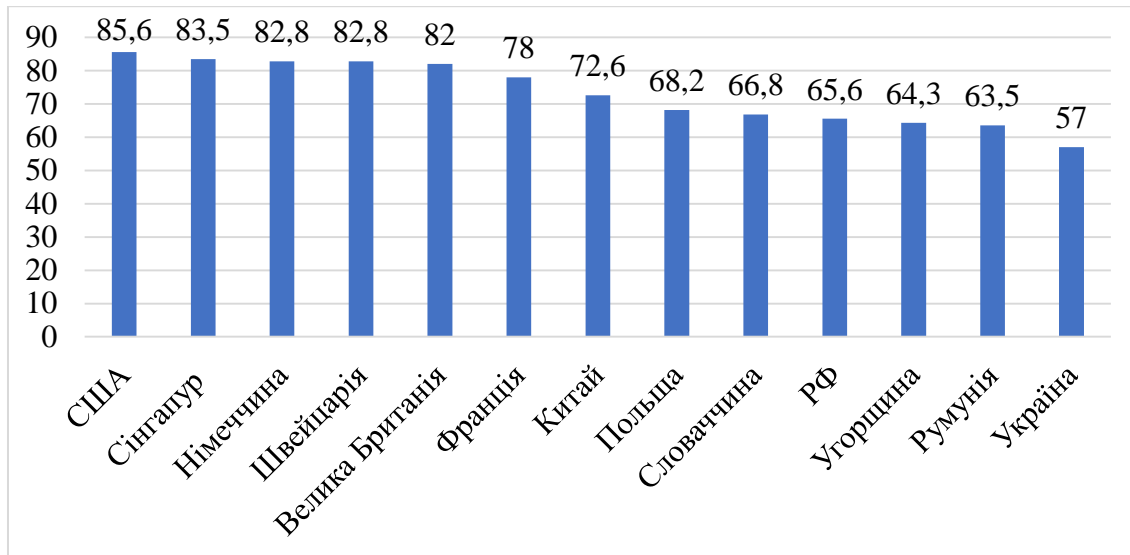

Рисунок 2. Рейтинг країн за Глобальним індексом конкурентоспроможності у 2018 р. [9]

Автори рейтингу відзначають, що Україна займає досить високі позиції за підіндексами: розмір ринку – 47 місце, навички – 46 місце. Найбільш проблемними є значення підіндексів: макроекономічна стабільність – 131 місце, фінансова система – 117-е, інституції – 110-е. Рейтинг України за підіндексом “Інноваційна спроможність” у доповіді 2018 року відповідає 58 місцю, а за підіндексом “Впровадження ІКТ” – 77 [9].

На особливу увагу заслуговує Індекс готовності до майбутнього виробництва, в якій вимірюється, наскільки добре країни можуть формувати і отримувати вигоду з мінливого характеру виробництва за допомогою прийняття нових технологій. У міру того, як четверта промислова революція набирає обертів, особи, які приймають рішення, стикаються з новим набором невизначеностей щодо майбутнього виробництва. Швидко розвиваються технології, такі як «Інтернет речей», штучний інтелект, робототехніка й адитивне виробництво тощо, які фундаментально перетворюють глобальне виробництво. У доповіді “Оцінка готовності до майбутнього виробництва 2018” робиться спроба підвищити обізнаність щодо факторів і умов, необхідних для перетворення виробничих систем, і допомогти країнам оцінити їх готовність до майбутнього.

За структурою виробництва до першої п’ятірки входять Японія, Південна Корея, Німеччина, Швейцарія та Китай. У групі країн з перехідною економікою найкращі результати мають Хорватія, Індонезія, Болгарія, Бразилія та Сербія. Україна за структурою виробництва посідає 6 місце у своїй групі країн і 43 у загальному рейтингу

країн, що оцінювалися. При цьому за складністю виробництва Україна на 41 місці, а за масштабом – на 57 [10].

Згідно з результатами цього дослідження, найбільш проблемними питаннями готовності виробничого сектору України до майбутнього з точки зору інновацій і технологій є: низький рівень розвитку кластерів; державні організації і установи не зацікавлені у закупівлі нової технологічної продукції або ж не мають достатнього фінансування для цього; частка підприємств, які готові сприймати і впроваджувати інновації у свій виробничий процес залишається незначною. Поряд з цим, потребує вирішення проблема низького рівня залучення прямих іноземних інвестицій та трансферу технологій. Сильними місцями інноваційного сектору економіки України є людський потенціал та високий рівень його навичок, а також розвиток ІКТ.

Аналізуючи стан розвитку інноваційної діяльності в Україні, цілком справедливо можна зробити висновок, що її розвиток за часів незалежності нашої держави здійснюється абсолютно хаотично, в основному лише на окремих підприємствах, які намагаються відповідати вимогам ринку задля забезпечення конкурентоспроможності власної продукції [11].

Наслідком поступового формування та закріплення в Україні моделі економіки, що ґрунтується, як правило, на низько технологічних галузях і укладах, стало поглиблення у промисловому комплексі держави тенденції домінування виробництв із низькою наукоємністю. Це відобразилося на питомій вазі реалізованої інноваційної продукції в обсязі промислової, яка, як видно з табл. 1, яка протягом аналізованого періоду коливалася в межах 12-16% [12].

Таблиця 1

Динаміка основних показників інноваційної діяльності промисловості України [13, 14]

Показники	Кількість промислових підприємств, що впроваджували інновації, од	Питома вага промислових підприємств, що впроваджували інновації, %	Питома вага реалізованої інноваційної продукції в обсязі промислової, %	Кількість освоєних інноваційних видів продукції, од	Кількість впровадження нових технологічних процесів, одиниць, всього
Роки					
2014	1208	12,1	2,5	3661	1743
2015	723	15,2	1,4	3136	1217
2016	735	16,6		4139	3489
2017	759	14,3	0,7	2387	1831
2018	777	15,6	0,8	3843	2002

Джерело: сформовано на основі даних офіційної статистики

В результаті аналізу динаміки показників, наведених у табл. 1, можна зробити висновок, що періоди зниження та зростання наведених показників не збігаються між собою. Це свідчить, що інноваційна діяльність на промислових підприємствах України проводиться несистемно, динаміка впровадження інноваційних процесів нестабільна, а подекуди і нелогічною. Це підкреслюють ситуації, коли впродовж певного нетривалого періоду окремі показники інноваційної діяльності в промисловості України демонструють протилежно різні тенденції розвитку [12].

У зоні особливого ризику перебуває фінансування початкового етапу інноваційного процесу – етапу генерування ідей та проведення наукових досліджень як основи формування інноваційного потенціалу. Проте в Україні питома вага витрат на наукові дослідження і розробки у ВВП постійно скорочується: у 2017 році вона

становила 0,45% (проти 0,55% у 2015 р. та 0,75% у 2010 р.) у той час коли у країнах ЄС частка витрат на науку у ВВП становить у середньому 2,06% [13, с. 62]

У порівнянні з 2017 р. обсяг фінансування інноваційної діяльності у 2018 р. в цілому по Україні зменшився як номінально, так і відсотках до ВДВ промисловості – з 4,6% до 1,4%.

Але фінансування інноваційної діяльності підприємствами високо- та середньовисокотехнологічного секторів промисловості у 2018 р. зросло порівняно з 2017 р. – на 0,1 та 0,9 в.п. відповідно (у відсотках до ВДВ) (рис. 3). Високотехнологічний сектор витрачає найвищу частку своєї ВДВ на інновації протягом періоду 2012-2018 рр..

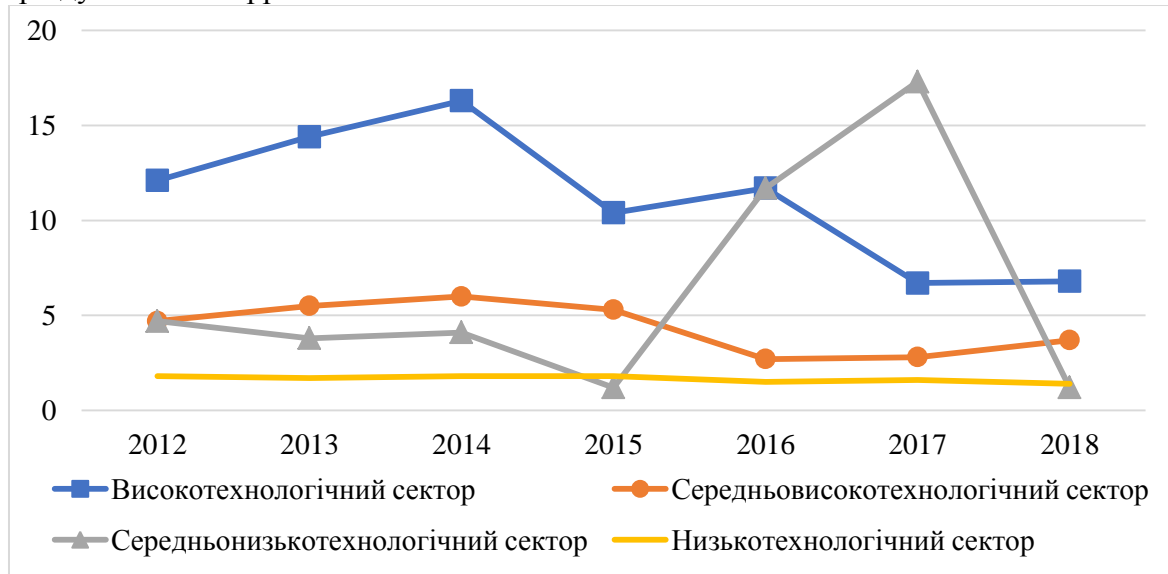

Рисунок 3. Динаміка обсягу фінансування інноваційної діяльності за технологічними секторами за 2011-2017 рр., % до ВДВ відповідного сектору [14]

Основним джерелом фінансування інноваційних витрат залишаються власні кошти підприємств у цілому по промисловості та у розрізі всіх технологічних секторів – від 72,6% до 97,3% у 2018 р.

Високотехнологічне виробництво є значною за обсягом впливу складовою економічної діяльності всіх розвинених країн. У світі цей сектор генерує 2,2% ВВП – від 0,05% (Панама) до 13,8% (Тайвань). Високотехнологічний сектор України є меншим, ніж у більшості країн, виробляє 0,5% ВВП та надає роботу 0,5% зайнятих осіб. У цьому секторі функціонує лише 4,0% промислових підприємств (189 у 2017 р.). Проте він є найбільш інтенсивним у виробництві продукції та здійсненні інноваційної діяльності.

Незважаючи на незначне місце високотехнологічного сектору у генерації ВВП та зайнятості України, як і у всьому світі, він є найбільш інтенсивним у виробництві продукції та здійсненні інноваційної діяльності. За багатьма показниками цей сектор є найкращим серед технологічних секторів, зокрема:

- частка ВДВ у випуску продукції стабільно зростає і досягла 38,6% у 2018 р. – найвище значення серед усіх технологічних секторів;
- інноваційна активність підприємств досягла у 2018 р. 44,4%, що також є найвищим значенням;

- витрачає найвищу частку своєї ВДВ на інновації – у 2018 р. ця частка становила 6,8%.

Для підготовки і впровадження в Україні проектів інноваційної спрямованості необхідно у першочерговому порядку сформулювати пріоритетні напрями залучення кредитів від міжнародних фінансових інституцій на реалізацію проектів розвитку, запровадити заходи щодо підвищення ефективності та результативності проектного менеджменту в умовах децентралізації, запровадити жорсткий моніторинг розробки і впровадження проектів, а також відповідальність за ефективність використання коштів за міжнародними кредитними угодами.

Найбільш розвиненим інститутом у сфері міжнародного фінансування інновацій є інститут інвестицій, зокрема прямих іноземних інвестицій (ПІІ), які у сучасному світі стали драйвером інклюзивного розвитку та визначальним фактором у зміні глобального інноваційного ландшафту. Саме країнами з високорозвинутою економікою цей інститут активно використовується для безперервного нарощування інноваційного потенціалу та підвищення конкурентоспроможності національних економік [2].

Проте закономірність, що характерна для розвинених економік щодо взаємозв'язку між обсягами ПІІ, нарощуванням інноваційного потенціалу та підвищенням конкурентоспроможності національних економік, в Україні не спостерігається. Більш детальний розгляд руху ПІІ в Україні свідчить про існування проблем у цій сфері.

За дослідженнями Всесвітнього економічного форуму за обсягами прямих іноземних інвестицій на душу населення на рівні 1,6 тис. дол. Україна займає 76 позицію у рейтингу за цим показником серед 86 досліджуваних країн [15]. Для порівняння: у Сінгапурі цей показник перевищує 196 тис. дол. на душу населення, у Гонконзі – 264 тис. дол., у Великій Британії він знаходиться на рівні 30 тис. дол. на одну особу.

Факторами, що гальмують інноваційний розвиток промисловості України є: відсутність власних та державних коштів; високі кредитні ставки; високий рівень інфляції; технічна недосконалість; високий екоризик; труднощі з сировиною; відсутність коштів у замовника та попиту на продукцію; відсутність інформації про ринок збуту; недосконалість законодавства; відсутність експериментальної бази; розвиток експортоорієнтованого сировинного сектору економіки, внаслідок чого доходи від експорту сировини залишаються за кордоном, і лише в незначному ступені трансформуються у попит на вітчизняну продукцію; відсутність програми підтримки перспективних напрямів розвитку п'ятого та шостого технологічного укладів; недорозвиненість інфраструктури, особливо транспортних мереж (дорожнє будівництво, лізинг нових літаків вітчизняного виробництва, будівництво і модернізація трубопроводів, водних шляхів тощо); відсутність мережі фондів кредитування малого бізнесу; відсутність мережі венчурних фондів для фінансування проривних інноваційних проектів.

Висновки. Таким чином, на основі проведеного дослідження можна зробити висновок про те, що Україна зараз демонструє критичний стан розвитку інноваційної сфери, постійно втрачаючи свої позиції у міжнародних рейтингах інноваційності та конкурентоспроможності. Зокрема, в роботі запропоновано аналіз позиціонування країн за Глобальним інноваційним індексом, Індексом глобальної конкурентоспроможності та Індексом готовності до майбутнього виробництва. Відзначено, що дієвим важелем розвитку інноваційної складової економіки країн є

високотехнологічні галузі промисловості, для розвитку яких доцільно залучати іноземне інвестування.

Визначено, що до проблем інноваційного розвитку України можна віднести: превалювання низькотехнологічних галузей промисловості та відсутність достатнього внутрішнього та зовнішнього фінансування для їх модернізації; недостатній розвиток інноваційної інфраструктури: кластерів, технопарків, промислових зон; низький рівень залучення прямих іноземних інвестицій та трансферу технологій; недостатній рівень фінансування прикладних досліджень та їх слабкий зв'язок з промисловістю тощо.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Стан інноваційної діяльності та діяльності у сфері трансферу технологій в Україні у 2018 році: аналітична довідка / УкрІНТЕІ. Київ, 2019. 80 с.
2. Фролова Г. С. Інституційні особливості міжнародного фінансування інноваційної діяльності в Україні. Економіка та держава. 2020. №10. С. 105–110.
3. Алексеева М.Б., Ветренко П.П. Анализ инновационной деятельности. Москва: Юрайт, 2017. 303 с.
4. Імплементация высоких технологий в экономику Украины: наукова доповідь / НАН України, ДУ "Інститут екон. та прогнозув. НАН України". Київ, 2016. С. 13
5. Федулова Л. І. Інноваційний вектор розвитку промисловості України. Економіка України. 2013. № 4 (617). С. 15-23
6. Обстеження інноваційної діяльності в економіці України за період 2014—2016 років (за міжнародною методологією) / Доповідь Державної служби статистики України. URL: <https://ukrstat.org/uk/druk/publicat/kat.../publnauka>
7. The Global Innovation Index 2017. URL: <https://www.globalinnovationindex.org/gii-2017-report> .
8. The Global Competitiveness Report 2018. URL: <http://www3.weforum.org/docs/GCR2018/05FullReport/TheGlobalCompetitivenessReport2018.pdf>
9. The Global Competitiveness Report 2019. URL: http://www3.weforum.org/docs/WEF_TheGlobalCompetitivenessReport2019.pdf
10. Readiness for the Future of Production Report 2018. URL: http://www3.weforum.org/docs/FOP_Readiness_Report_2018.pdf
11. Сидорчук І.П. Оцінка сучасного стану інноваційного розвитку промислових підприємств України. Наукові записки Національного університету «Острозька академія» серія «Економіка». 2013. №23. 380 с.
12. Бабінська С. Я. Інноваційна діяльність як ключовий чинник розвитку промисловості України / С. Я. Бабінська, А. Б. Бойчук // Електронне наукове фахове видання з економічних наук «Modern Economics». – 2020. – №19. – С. 14–19.
13. Наукова та інноваційна діяльність України у 2018 році: статистичний збірник. – Київ: Державна служба статистики України. – 2019. – 108 с.
14. Наукова та інноваційна діяльність в Україні: статистичний збірник / [відповідальний за випуск Карамазіна О. О.] Київ : Державна служба статистики України, 2018. 178 с.
15. The World Factbook. URL: <https://www.cia.gov/library/publications/theworldfactbook/geos/up.html>

REFERENCES

1. The state of innovation and technology transfer activities in Ukraine in 2018 (2019) Ukrainian Institute of Scientific and Technical Expertise and Information. Kyiv [in Ukrainian]
2. Frolova, A. and Frolov, D. (2020), "Institutional features of international financing of innovation activities in Ukraine", *Ekonomika ta derzhava*, vol. 10, pp. 105–110. [in Ukrainian] DOI: 10.32702/2306-6806.2020.10.105
3. Alekseeva, M., Vetrenko, P. (2017). Analysis of innovation activity. Moscow: Yurayt [in Russian]
4. Implementation of high technologies in the economy of Ukraine. (2016). State Institution "Institute of Economy and Forecasting of National Academy of Sciences of the Ukraine". Kyiv [in Ukrainian]
5. Fedulova, L. I. (2013). Innovative vector of industrial development of Ukraine. *Ekonomika Ukrainy*, 4 (617) [in Ukrainian].
6. State Statistics Service of Ukraine (2017), "Survey of innovation activity in the economy of Ukraine for the period 2014-2016 (according to the international methodology). Report of the State Statistics Service of Ukraine", available at: <https://ukrstat.org/uk/druk/publicat/kat.../publnauka> (Accessed 06 Nov 2020).
7. The Global Innovation Index (2017), available at: <https://www.globalinnovationindex.org/gii2017report> (Accessed 07 Nov 2020)
8. Schwab, K. (2018), "The Global Competitiveness Report 2018", World Economic Forum, available at: <http://www3.weforum.org/docs/GCR2018/05FullReport/TheGlobalCompetitivenessReport2018.Pdf> (Accessed 10 Nov 2020)
9. Schwab, K. (2019), "The Global Competitiveness Report 2019", World Economic Forum, available at: http://www3.weforum.org/docs/WEF_TheGlobalCompetitivenessReport2019.pdf (Accessed 10 Nov 2020)
10. Leuren, H. (2019), "Readiness for the Future of Production Report 2018", World Economic Forum, available at: http://www3.weforum.org/docs/FOP_Readiness_Report_2018.pdf (Accessed 11 Nov 2020)
11. Sidorchuk, I. P. (2013). Rating of modern state of innovative development of industrial enterprises of Ukraine. *Naukovi zapiski Natsionalnogo universitetu «Ostrozka akademiya» seriya «Ekonomika»*, 23 [in Ukrainian]
12. Babinska, S. & Boychuk, A. (2020). Innovative Activity as a Key Factor of the Development of Industry in Ukraine. *Modern Economics*, 19(2020), 14-19. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V19\(2020\)-02](https://doi.org/10.31521/modecon.V19(2020)-02).
13. State Statistics Service of Ukraine (2019), *Naukova ta innovatsijna diial'nist' Ukrainy u 2018 rotsi: statystychnyj zbirnyk* [Scientific and innovative activity of Ukraine in 2018. Statistical yearbook], Derzhkomstat, Kyiv, Ukraine [in Ukrainian]
14. Derzhavna sluzhba statistiki Ukrayini (2018). Scientific and innovative activity in Ukraine: Statistical collection. Kiev [in Ukrainian].
15. CIA (2020), "The World Factbook", available at: <https://www.cia.gov/library/publications/theworldfactbook/geos/up.html> (Accessed 12 Nov 2020)

Шкурат М.Е., к.э.н., доцент кафедры международных экономических отношений, Донецкий национальный университет имени Василя Стуса, ORCID: 0000-0003-3263-2507
m.shkurat@donnu.edu.ua

Миколайчук Ю.И., Донецький національний університет імені Василя Стуса
voichuk.i@donnu.edu.ua

УКРАИНА В ГЛОБАЛЬНОМ ИННОВАЦИОННОМ ПРОСТРАНСТВЕ

В работе предложен анализ позиционирования Украины в глобальном инновационном пространстве. Определена необходимость первоочередного развития инновационной сферы страны в условиях кризисных явлений. Проведена оценка места Украины в индексах, характеризующих уровень развития инновационной составляющей конкурентоспособности экономики страны. Проведен анализ производственной структуры промышленности Украины, отмечается необходимость увеличения доли высокотехнологичных секторов. Оценен уровень инновационной деятельности промышленных предприятий Украины. Отмечена необходимость увеличения финансирования исследовательской деятельности и привлечения иностранного инвестирования для модернизации промышленности страны. Отмечено недостаточный уровень развития инновационной инфраструктуры. Сделан вывод, что основой украинской инновационной конкурентоспособности является человеческий капитал, знания и научные исследования. Эти сферы требуют особой государственной поддержки, поскольку их эффективная реализация и является главным конкурентным преимуществом Украины.

Ключевые слова: инновации, инновационное развитие, промышленность, технологии, инвестиции

M. Shkurat, PhD, Associate Professor, International Economic Relations Department, Vasyl' Stus Donetsk National University, ORCID: 0000-0003-3263-2507
m.shkurat@donnu.edu.ua

Y. Mykolaichuk, Vasyl' Stus Donetsk National University
voichuk.i@donnu.edu.ua

UKRAINE IN THE GLOBAL INNOVATION SPACE

The paper offers an analysis of Ukrainian positioning in the global innovation space. The necessity of the priority development of the country's innovation sphere in the conditions of crisis phenomena has been determined. The assessment of Ukraine's place in the indexes that characterize the level of innovative component's development for the country's economy competitiveness is carried out. The analysis of Ukrainian industrial structure is carried out, and the need to increase the high-tech sectors' share is noted. The level of Ukrainian industrial enterprises' innovative activity is assessed. The need to increase funding for research activities and attract foreign investment for the modernization of the country's industry was noted. An insufficient level of innovation infrastructure's development was noted. It is concluded that the basis of Ukrainian innovative competitiveness is human capital, knowledge and research. These areas require special state support, since their effective implementation is the main competitive advantage of Ukraine.

Key words: innovation, innovative development, industry, technology, investment